

Sygn. akt I PK 41/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa M. F.  
przeciwko J. Spółce Akcyjnej w K.  
o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 listopada 2015 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi  
z dnia 9 września 2014 r., sygn. akt VII Pa 229/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 9 września 2014 r., na skutek apelacji strony pozwanej J. Spółki Akcyjnej w K. od wyroku Sądu Rejonowego w Skierniewicach z dnia 10 kwietnia 2014 r., mocą którego zasądzono od pozwanego na rzecz powoda M. F. kwotę 11.054,64 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Skierniewicach kwotę 553 zł tytułem nieuiszczonej opłaty i orzeczono o rygorze natychmiastowej wykonalności, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo oraz orzekł o zwrocie przez powoda spełnionego przez pozwanego świadczenia w kwocie 3.684,88 zł i zasądził od

powoda na rzecz pozwanego kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powoda. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 56 § 1 k.p. w związku z art. 8 k.p. Ponadto skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania - art. 217 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez uwzględnienie powództwa w całości.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność będącą następstwem tego, że Sąd Okręgowy w Łodzi wydał orzeczenie bez odniesienia się do całego zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, a zwłaszcza oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych przez powoda w odpowiedzi na apelację pozwanego, dotyczących zobowiązania pracodawcy do przedstawienia protokołu z audytu w sklepie B. na ul. [...] w S. z maja 2014 r., informacji na temat konsekwencji wyciągniętych wobec pracowników wyżej wymienionego sklepu, głównie tego, czy rozwiązano z nimi umowy o prac oraz dokumentów określających kryteria audytu. Oddalając te wnioski Sąd Okręgowy sprawił, że nie doszło do wyjaśnienia i ustalenia w sposób pełny istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności związanych z naruszaniem zarówno przez powoda jak i pozwaną procedur i przepisów, a w konsekwencji zasad współżycia społecznego. Oczywiście Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia wszystkich dowodów wskazanych przez stronę, to jednak odmowa dopuszczenia określonego dowodu nie należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. W szczególności Sąd nie może pominąć środków dowodowych na wskazywane przez stronę okoliczności w przypadku, gdy nie zostały wyjaśnione fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 217 § 2 w związku z art. 227 k.p.c.). W realiach niniejszej sprawy nie zostały zaś wyjaśnione okoliczności dotyczące przyjęcia przez pozwaną podwójnych standardów w zakresie stosowania art. 52 § 1 k.p. Dlatego też Sąd winien wyjaśnić,

w jaki sposób pozwana stosuje procedurę zwolnienia dyscyplinarnego w podobnych stanach faktycznych, co ma z kolei zasadnicze znaczenie przy zastosowaniu przepisów art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 56 k. p. w związku z art. 8 k. p. Wprawdzie nie może powoływać się na naruszenie zasad współżycia społecznego osoba, która sama zasady te (lub przepisy prawa) narusza. Reguła ta nie może być jednak stosowana w sposób mechaniczny, ani nie może prowadzić do uproszczeń. W szczególności fakt naruszenia zasad współżycia społecznego przez jedną stronę stosunku prawnego nie usprawiedliwia zaniechania przez Sąd rozpoznający sprawę dokładnego ustalenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz porównania, rozważenia i ocenienia zachowania się obu stron i wyprowadzenia stąd wniosków, co do zasadności postawienia przez tę stronę zarzutu nadużycia prawa podmiotowego wynikającego z naruszenia zasad współżycia społecznego przez drugą z nich. Uchybienie w tym zakresie Sądu Okręgowego jest widoczne na pierwszy rzut oka. Sąd ten bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania dowodowego, na podstawie tych samych okoliczności faktycznych, całkowicie zmienił ustalenia Sądu pierwszej instancji, a tym samym doszedł do wniosku o konieczności oddalenia powództwa wyłącznie w oparciu o zarzut naruszenia przez powoda zasad współżycia społecznego, nie odnosząc się szczegółowo i nie dokonując porównania naruszeń przez pozwaną spółkę. Ponadto Sąd drugiej instancji uniemożliwił powodowi wykazywanie okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie, a mianowicie, że pozwana w takich samych przypadkach naruszeń nie stosowała rozwiązań umów o pracę w trybie art. 52 k.p. Ta okoliczność z kolei wpływa bezpośrednio zarówno na stosowanie art. 8 k.p. w tej sprawie, jak również na stosowanie przepisów art. 52 k.p. i 56 k.p., ponieważ może wskazywać na brak rzeczywistej istotności naruszeń dokonanych przez powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje

postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnosnie tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08,

LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał spełnienia powołanej przez siebie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zdaniem aktora skargi, kwalifikowane naruszenie przez Sąd drugiej instancji wskazanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego i procesowego polegało na niedopuszczeniu zawnioskowanych przez powoda w odpowiedzi na apelację pożądanego dowodów mających wykazać stosowanie przez pracodawcę wobec pracowników różnych standardów w zakresie korzystania z instytucji rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, a ściślej - niezastosowania tej instytucji wobec innych osób dopuszczających się podobnych jak powód ciężkich naruszeń podstawowych obowiązków pracowniczych. Wbrew twierdzeniom skarżącego, nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego w powyższym zakresie i nierozważenie przez Sąd Okręgowy tychże okoliczności nie stanowi rażącej obrazy prawa materialnego i procesowego.

Warto podkreślić, że jak wynika z niekwestionowanych przez skarżącego ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy orzekające w sprawie, przyczyną dyscyplinarnego zwolnienia powoda z pracy było sfalszowanie ewidencji czasu pracy pracowników, w następstwie czego pracownicy ci pozbawieni zostali wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Opisane działanie powoda zostało zakwalifikowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Odnosząc się do wskazywanej przez skarżącego potrzeby poczynienia ustaleń, „w jaki sposób pozwana stosuje

procedurę zwolnienia dyscyplinarnego w podobnych stanach faktycznych” i w dalszej kolejności - do zarzutu nadużycia przez pracodawcę prawa podmiotowego na skutek rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy, mimo że w podobnych sytuacjach wobec innych pracowników nie stosowano tego rodzaju sankcji, warto przytoczyć utrwalony w judykaturze pogląd, zgodnie z którym okoliczność, iż inni pracownicy, a nawet przełożeni, postępują niewłaściwie, nie stanowi żadnego usprawiedliwienia dla pracownika naruszającego rażąco dyscyplinę pracy i zaniedbującego podstawowe obowiązki pracownicze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1973 r., II PR 131/73, OSNC 1974 nr 2, poz. 36). Prezentowane w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w Łodzi stanowisko w tej kwestii jest zatem zgodne z powyższym poglądem, co czyni bezpodstawną tezę skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.